

Posudek na bakalářskou práci

☐ školitelský posudek ☒ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Tomáš Albrecht Datum: 1.9.2009
Autor: Martin Mikeš	
Název práce: Vliv úbytku a fragmentace biotopů na intenzitu prefaxe ptačích hnízd v tropických oblastech	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...) Deklarovaným cílem práce je shrnout a porovnat publikované práce o vlivu úbytku a fragmentace biotopů na predaci ptačích hnízd v tropických oblastech. Nicméně jak je patrné z dalšího textu, hlavní náplní práce je především zhodnocení evidence pro okrajový efekt na hnízdní predaci v různých oblastech tropů (ačkoliv mezi 36 je zahrnuto i 8 dosud publikovaných experimentů testujících vliv velikosti fragmentu na míru hnízdní predace). Je třeba si ale uvědomit, že fragmentace biotopů může vést k vyšší míře hnízdní predace v krajině bez ohledu na okrajový efekt.	
Struktura (členění) práce: Práce je logicky členěna do 3 hlavních kapitol, zabývajících se vlivu fragmentace na strukturu biotopů, vlivu fragmentace na organismy a detailnější analýzu vlivu fragmentace na predaci hnízd. Poslední a stěžejní část opět věnována téměř výlučně okrajovému efektu, ten však sám o sobě nemusí vysvětlit vyšší hnízdní predaci ve fragmentovaných krajinách. Celé kapitole možná více slušel název Evidence pro okrajový efekt na hnízdní predaci v tropických oblastech, či něco na ten způsob.	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů? Literatura je v zásadě správně citována, a co se týče literatury týkající se efektu fragmentace a okrajového efektu v tropech, ta je vyčerpávající. Velkým kladem práce je kompletnost dostupných znalostí o okrajovém efektu v tropech. Výhrady mám k obecným pasážím týkajícím se efektu fragmentace biotopů a okrajového efektu či vhodnosti použití umělých hnízd v experimentech. Zde bylo publikováno mnoho prací, které jistě nemá cenu všechny citovat, nicméně některé z nich jsou stěžejní pro pochopení fenoménu, (např. Andrén 1992, Ecology; Donovan et al. 1997, Ekology) či sumarizují znalosti z temperátu (Lahti 2001, Biological Conservation, Batary a Baldi 2004, Conservation Biology, etc.) v práci však chybí. I co se použitelnosti umělých hnízd týče, rozsáhlá diskuse v odborných periodikách zůstala autorem opomenuta. Nebylo sice cílem práce zhodnotit využitelnost umělých hnízd, nicméně prezentované výsledky jsou založeny na experimentech s umělými	

hnízdy a validita výsledků experimentů založených na umělých hnízdech je v současné době zpochybňována.

Některé práce jsou uvedeny v textu a chybí v seznamu literatury, např. Batary a Baldi 2001 (str. 25). A propos, co je to za práci? Na WOS nic takového není.

Na některých místech by bylo vhodné za tvrzením doplnit citaci, např. str. 17, kap. 3.1., první, respektive druhá věta kapitoly, na str. 16 v textu věnujícímu se adaptaci ptáků mírného pásu na fragmentaci biotopů apod. Zde vyloženě chybí odkaz na severoamerické práce, ukazující vliv fragmentace biotopů na populace „nenavyklých“ severoamerických pěvců (např. Robinson et al. 1995, Science)

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Toto je rešeršní práce, za velké plus ovšem považuji snahu o zhodnocení korelát okrajového efektu a to i přesto, že chybí jakékoliv statistické zpracování výsledků (což trochu ztěžuje interpretaci). Někde na začátku práce by mělo být uvedeno podle jakých kritérií autor práce hledal (např. klíčová slova WOS apod.).

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je relativně dobrá. Obrázky jsou vhodně včleněny do textu, ovšem došlo nějakým způsobem k posunu odkazů na obrázky a číslování obrázků po obr. 4. Trochu mě překvapily 3 prázdné stránky (22-24) odkazující na tabulky v příloze. Opravdu je nešlo vložit do práce? Chápu, že autorovi bylo líto stran, nicméně možná by bývalo lepší odkázat na suplement v textu jednou řádkou. Jako ve většině prací tohoto typu i zde se vyskytují drobné překlepy (např. str. 30: ... autoři jistili ...), či místy možná trochu kostrbaté gramaticky nesprávné vyjadřování (str. 30: ... které jsou považováni...; popisek obr. 6 apod.), což se dá jistě odstranit cvikem. Zde bych upozornil autora pouze na to, že za viz se nepíše tečka (např. strana 31).

Obr. 6 na str. 34 je převzat (pak chybí citace) či je vytvořen autorem? Pokud vytvořen, proč jsou znaménka pouze u některých šípek? Existují práce podporující naznačený směr ovlivnění? Možná by se hodilo napsat v popisku obrázku: Možné vztahy mezi faktory ovlivňujícími Dovedl bych si v detailech představit i alternativní vztahy mezi těmito faktory.

V jednotlivých kapitolách pro kontinenty je uvedena míra denní hnízdění predace. Slušel by i konfidenční interval k těmto odhadům a n ze kterého se vycházelo. To samé platí o obrázku 4 a 5, jsou uvedeny konfidenční intervaly, SE, SD? Z jakých údajů se vycházelo (n)?

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

V práci se podařilo shromáždit dosud publikovaná data o výsledcích hnízděních experimentů v tropech, což byl zřejmě hlavní cíl. Autor se snažil „tropická“ data poctivě diskutovat a, což se mi na práci nejvíce líbí, analyzovat. Je jasné, že vzhledem k různorodosti uplatněných metodik jsou výsledky jednotlivých prací (kontinenty, typy hnízd apod.) těžko srovnatelné. I tak tyto preliminární analýzy (ač zásadě pouze grafické, statistické testy úplně chybí) podněcují další otázky a jsou

inspirativní. Práce má některé formální nedostatky a místy nediskutuje relevantní zdroje z oblastí mimo tropy. I přesto mám z práce celkově pozitivní dojem, a doporučuji ji k přijetí.

Otázky a připomínky oponenta:

Výhrady k práci jsem zmínil výše: chybí mi detailnější diskuse o okrajovém efektu. Ačkoliv jsou citovány některé zásadní práce (Ries et al. 2004), modely vzniku okrajového efektu zmiňované v této a jiných pracích by zasluhovaly detailní rozbor. Jinými slovy, autor na můj vkus až příliš vychází ze zdrojů týkajících se přímo tropů a výsledky tak příliš nezasadil do kontextu teoretických prací (vycházejících ovšem ze situace v temperátu). Kapitola věnovaná okrajovému afektu je dle mého názoru poněkud redukcionisticky pojatá. Diskuse o použitelnosti umělých hnízd by též mohla být fundovanější, nežli pouhé konstatování dobré využitelnosti umělých hnízd v experimentech (str. 18-19). Na otázce zda je možné používat umělá hnízda k odhadu míry predace reálných hnízd se asi shodneme: není. Otázka zda lze pomocí umělých hnízd alespoň odhadnout relativní predanční tlak v různých biotopech není dořešena, ale byl bych velmi opatrný při interpretaci výsledků studií prováděných na větších škálách, kde se může měnit zastoupení lokálních predátorů. Mám několik otázek:

- Existují nějaké práce které by srovnávaly predanční tlak na reálná a umělá hnízda? Jak si výsledky odpovídají?
- Je možné, že umělá hnízda zásadně odpuzují či alespoň vůbec nezajímají plazy? Může to v interpretaci výsledků z tropů hrát roli?
- Zná autor nějakou práci, která by přímo testovala vztah mezi fragmentací krajiny a výskytem okrajového efektu na predaci ptačích hnízd?
- Str. 19: jsou křepelčí vejce skutečně vhodná ve všech situacích? Zabýval se někdo použitelností různých typů vajec v experimentech?
- Úvaha na straně 32: přes nízkou denzitu hnízd a divergenci umístění hnízd je v tropech vyšší predanční tlak, nebo to tak není? Jak je to s denzitami potenciálních predátorů? Jsou predátoři také různorodější?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta: _____

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/bzk-index.htm>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na lukktrat@email.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu Lukáš Kratochvíl, adresa ekologie PŘF UK, Viničná 7, Praha 2.